Ontmoetingsdiens

Votum

Seën

Lofpsalm: Ps. 118: 1 & 3

1

Loof, loof die HEER met lofgesange!

O Isr'el, wees in God verblyd.

Sy goedheid volg Hom in sy gange,

sy goedheid duur in ewigheid.

Loof, Arons huis, met jubelsange!

Gods goedheid ken geen grens of tyd,

geen hede, toekoms of vergange,

sy goedheid duur in ewigheid!

3

Toe ek, omring van alle sye,

die vyand rondom my sien staan,

het God my stem gehoor uit lye,

en my weer veilig uit laat gaan.

Ek sal nie langer hulp'loos wees nie,

of wanhoop selfs in doodsgevaar:

ek sal die mens nie langer vrees nie,

wat magt'loos is as God bewaar.

Geloofsbelydenis

Die Apostoliese Geloofsbelydenis

1. Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en aarde.
2. En in Jesus Christus, sy eniggebore Seun, ons Here;
3. wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore uit die maagd Maria;
4. wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is, gesterf het en begrawe is en die angste van die hel ondergaan het;
5. wat op die derde dag weer opgestaan het uit die dood;
6. opgevaar het na die hemel en sit aan die regterhand van God, die almagtige Vader,
7. waarvandaan Hy sal kom om die lewendes en die dooies te oordeel.
8. Ek glo in die Heilige Gees.
9. Ek glo aan 'n heilige, algemene, Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges;
10. die vergewing van sondes;
11. die opstanding van die liggaam

12. en 'n ewige lewe.

Verootmoediging en versoening

Eksodus 20:1-20

Die Wet van die HERE.

20 TOE het God al hierdie woorde gespreek en gesê:

2 Ek is die HERE jou God wat jou uit Egipteland, uit die slawehuis, uitgelei het.

3 Jy mag geen ander gode voor my aangesig hê nie.

4 Jy mag vir jou geen gesnede beeld of enige gelykenis maak van wat bo in die hemel is, of van wat onder op die aarde is, of van wat in die waters onder die aarde is nie.

5 Jy mag jou voor hulle nie neerbuig en hulle nie dien nie; want Ek, die HERE jou God, is ’n jaloerse God wat die misdaad van die vaders besoek aan die kinders, aan die derde en aan die vierde geslag van die wat My haat;

6 en Ek bewys barmhartigheid aan duisende van die wat My liefhet en my gebooie onderhou.

7 Jy mag die Naam van die HERE jou God nie ydellik gebruik nie, want die HERE sal die een wat sy Naam ydellik gebruik, nie ongestraf laat bly nie.

8 Gedenk die sabbatdag, dat jy dit heilig.

9 Ses dae moet jy arbei en al jou werk doen;

10maar die sewende dag is die sabbat van die HERE jou God; *dan* mag jy géén werk doen nie—jy of jou seun of jou dogter, *of* jou dienskneg of jou diensmaagd, of jou vee of jou vreemdeling wat in jou poorte is nie.

11Want in ses dae het die HERE die hemel en die aarde gemaak, die see en alles wat daarin is, en op die sewende dag het Hy gerus. Daarom het die HERE die sabbatdag geseën en dit geheilig.

12Eer jou vader en jou moeder, dat jou dae verleng mag word in die land wat die HERE jou God aan jou gee.

13Jy mag nie doodslaan nie.

14Jy mag nie egbreek nie.

15Jy mag nie steel nie.

16Jy mag geen valse getuienis teen jou naaste spreek nie.

17Jy mag nie jou naaste se huis begeer nie; jy mag nie jou naaste se vrou begeer nie, of sy dienskneg of sy diensmaagd, of sy os of sy esel of iets wat van jou naaste is nie.

18En toe die hele volk die donderslae en die blitse en die geluid van die basuin en die rokende berg bemerk, het die volk dit gesien en gebewe en op ’n afstand bly staan.

19En hulle het vir Moses gesê: Spreek u met ons, dat ons kan luister; maar laat God nie met ons spreek nie, anders sterwe ons.

20Toe antwoord Moses die volk: Wees nie bevrees nie, want God het gekom om julle te beproef en dat sy vrees voor julle oë mag wees, sodat julle nie sondig nie.

1 Joh. 2: 1-5

My kinders, ek skryf hierdie dinge aan julle, dat julle nie moet sondig nie; en as iemand gesondig het, ons het ‘n Voorspraak by die Vader, Jesus Christus, die Regverdige. En Hy is ‘n versoening vir ons sondes, en nie alleen vir ons s’n nie, maar ook vir dié van die hele wêreld. En hieraan weet ons dat ons Hom ken: as ons sy gebooie bewaar. Hy wat sê: Ek ken Hom, en sy gebooie nie bewaar nie, is ‘n leuenaar en in hom is die waarheid nie. Maar elkeen wat sy woord bewaar, in hom het die liefde van God waarlik volmaak geword. Hieraan weet ons dat ons in Hom is.

Antwoord op die Wet: Ps. 19: 4 & 5

4

Die HEER se heil'ge wet

is rein en onbesmet,

en sal die hart bekeer;

sy woorde sal gewis

aan wie eenvoudig is,

die ware wysheid leer.

Sy regte heerskappy

dié sal ons hart verbly

en onreg nooit gedoë;

en wat sy wet berig

is suiwer soos die lig

wat afstraal op die oë.

5

Die HEER se vrees is rein,

dit open 'n fontein

van heil wat ewig bly.

Die wette van die HEER

is waarheid immermeer,

regverdig net soos Hy.

Hul's soos die fynste goud -

ja, fyner duisendvoud -

geen glans wat so kan straal nie;

geen heuning is so goed,

geen heuningdrup so soet -

daar's niks wat daarby haal nie.

Woorddiens

Gebed

Skriflesing: Rigters 1:1-36 (83/92)

1 Na die dood van Josua het die Israeliete die Here geraadpleeg. Hulle het gevra: “Wie van ons moet eerste teen die Kanaäniete gaan veg?”

2Die Here het geantwoord: “Juda moet gaan. Ek gee die land oor in sy mag.”

3Toe sê Juda vir sy broer Simeon: “Kom saam met my na die gebied toe wat aan my toegesê is, dan veg ons saam teen die Kanaäniete. Ek sal dan weer saam met jou gaan na jou gebied toe.”

Simeon is toe saam met hom.

4Juda het toe gaan veg, en die Here het die Kanaäniete en die Feresiete in Juda se mag oorgegee en hy het in Besek tien duisend man verslaan. 5Daar het hy op Adoni-Besek afgekom en teen hom geveg en die Kanaäniete en die Feresiete verslaan. 6Adoni-Besek het gevlug, maar Juda het hom agternagesit en hom gevang. Hulle het sy duime en groottone afgesny. 7Toe sê Adoni-Besek: “God het my nou die straf gegee wat ek verdien, want ek het sewentig konings se duime en groottone laat afsny, en hulle moes kos soek onder my tafel.” Juda het vir Adoni-Besek na Jerusalem toe gevat, en hy is daar dood.

8Juda het teen Jerusalem geveg en dit ingeneem. Hulle het sy inwoners doodgemaak en die stad aan die brand gesteek. 9Daarna het Juda gaan veg teen die Kanaäniete wat gewoon het op die Bergland, in die Suidland en in die Laeveld.

10Toe het Juda teen die Kanaäniete van Hebron gaan veg en vir Sesai, Agiman en Talmai verslaan. Hebron was vroeër bekend as Kirjat-Arba. 11Van hier af het Juda teen die mense van Debir gaan veg. Debir was vroeër bekend as Kirjat-Sefer.

12By daardie geleentheid het Kaleb beloof: “Ek sal my dogter Aksa as vrou gee aan die man wat vir Kirjat-Sefer aanval en inneem.”

13Otniël seun van Kenas, ’n jonger broer van Kaleb, het dit ingeneem, en Kaleb het sy dogter Aksa vir hom as vrou gegee. 14Toe sy by hom kom, het hy haar aangepor om

vir haar pa landbougrond te vra. Sy het van haar donkie afgeklim en Kaleb het vir haar gevra: “Wat wil jy vir my vra?”

15Toe sê sy vir hom: “Gee my ’n stuk vrugbare grond. U het my die droë Suidland gegee. Gee my nou ook standhoudende water.”

Kaleb het toe vir haar fonteine in die hooggeleë deel en fonteine in die laaggeleë deel gegee.

16Die Keniete, afstammelinge van Moses se skoonpa, het saam met Juda uit die Palmstad getrek na die Judawoestyn toe. Dit was geleë in die Suidland by Arad. Hulle het by die volk daar gaan woon.

17Juda het met sy broer Simeon saamgespan en die Kanaäniete verslaan wat in Sefat woon. Hulle het die stad in puin gelê en dit Gorma genoem.

18–19Die Here was by Juda, en hulle het die Bergland in besit geneem. Maar Juda kon nie die inwoners van die Vlakte verslaan en hulle stede verower nie, want hulle het ysterstrydwaens gehad. Hulle stede was Gasa, Askelon en Ekron, elkeen met sy grondgebied.

20Soos Moses beveel het, is Hebron aan Kaleb gegee, en hy het die drie nasate van Enak uit Hebron verdryf.

21Die Jebusiete het in Jerusalem gewoon, en die Benjaminiete het hulle nie verslaan nie. Hulle woon nou nog saam met die Benjaminiete in Jerusalem.

22Die Josefstam het na Bet-El toe opgeruk en die Here was by hulle. 23Hulle het verkenners na Bet-El toe gestuur. Bet-El was vroeër bekend as Lus. 24Die verkenners het ’n man uit die stad sien kom en vir hom gevra: “Wys ons tog hoe om in die stad te kom. Ons sal jou goed behandel.”

25Hy het vir hulle gewys hoe om in die stad te kom. Die Josefstam het toe die stad verower en sy mense doodgemaak maar hierdie man en sy hele familie gespaar. 26Hy is toe na die Hetiete toe en daar het hy vir hom ’n stad gebou en dit Lus genoem. Dit is nou nog die stad se naam.

27Manasse kon nie die stede Bet-San en Taänak en hulle buitedorpe verslaan nie, ook nie die inwoners van die stede Dor, Jibleam en Megiddo en hulle buitedorpe nie. Die Kanaäniete was sterk genoeg om in daardie stede te bly woon. 28Toe die Israeliete sterker geword het, het hulle die Kanaäniete dwangarbeid laat doen maar nie die stede ingeneem nie.

29Ook Efraim het nie die Kanaäniete wat in Geser gewoon het, verslaan nie. Hulle het in Geser by Efraim bly woon.

30Sebulon het nie die inwoners van Kitron en Nahalal verslaan nie. Die Kanaäniete het by Sebulon bly woon en moes dwangarbeid doen.

31Aser het nie die inwoners van Akko, Sidon, Aglab, Aksib, Gelba, Afek en Regob verslaan nie. 32Die mense van Aser het tussen die Kanaäniete wat daar gebly het, gaan woon, want Aser het hulle nie verslaan nie.

33Naftali het nie die inwoners van Bet-Semes en Bet-Anat verslaan nie. Hy het tussen die Kanaäniete wat daar gebly het, gaan woon, maar die inwoners van Bet-Semes en Bet-Anat moes dwangarbeid doen vir Naftali.

34Die Amoriete het vir Dan berg-in gedryf en hom nie in die laagte laat kom nie. 35Die Amoriete was sterk genoeg om in Har-Geres, Ajalon en Saälbim te bly woon. Maar toe die Josefstam sterker geword het, moes die Amoriete dwangarbeid doen.

36Die grens van die Amoriete het by Skerpioenpas by die klip begin en het daarvandaan verder geloop.

Fokus: Rigters 1:1 & 19 (33/53)

EN ná die dood van Josua het die kinders van Israel die HERE geraadpleeg en gesê: Wie van ons moet eerste optrek teen die Kanaäniete om teen hulle te veg? 19En die HERE was met Juda, sodat hy die gebergte in besit geneem het; maar die bewoners van die laagte kon hy nie verdrywe nie, omdat hulle ysterwaens gehad het.

Die openingstoneel van die boek bied soveel belofte. Die teokratiese stelsel is nog steeds in plek. Israel is gevoelig vir die wil van God, en God reageer op die omwentelinge van sy volk. In sy huidige kanonieke posisie, na die boek Josua, verwag die leser dat die triomfantelike vertelling in die vorige boek teëgekom word. Maar hoe anders sal die werklikheid wees van die ideaal, die geskiedenis van die droom! Deur die leser se verwagtinge op hierdie manier te verhoog, nooi die verteller ons om die intensiteit van sy eie en God se teleurstelling met sy mense in die periode van vestiging te deel. Verse 1-2 gooi die res van die hoofstuk en die boek in die skerpste verligting.

Die boek Rigters open met 'n tydelike kennisgewing: 'Na die dood van Josua ...' 33 Behalwe vir die verandering van die naam van Moses na Josua, herhaal hierdie frase woordeliks die opening van die boek Josua.34 Die vorm van die uitdrukking nooi die leser om die eeue na die dood van Joshua as 'n duidelike era te behandel, 35 net soos die skrywer van die vorige boek die periode onmiddellik na die dood van Moses oorweeg het. Dit suggereer ook dat die boek Rigters nie geïnterpreteer moet word as 'n voortsetting van die boek Josua nie, maar as die metgesel daarvan. Streng gesproke, volgens Jos 24: 29–31 (wat Josua se dood berig) en Rig 2: 6-10, het die oorgang van

die een era na die ander plaasgevind met die afloop van die geslag wat deelgeneem het aan die kruising van die Jordaan en die Jordaan verowering van die land onder Josua se leiding.

Soos algemeen, is die afsterwe van 'n leier 'n politieke krisis. Wie sal nou die leiding neem? 36 Terwyl Moses formeel en in die openbaar reëlings getref het vir 'n opvolger (Num 27: 15-23; Deuteronomium 31; 34), het Josua blykbaar nie sulke bepalings gemaak nie. Nie dat hy hiervoor skuldig sou wees nie. Joshua se militêre veldtogte het daarin geslaag om die ruggraat van die Kanaänitiese verset te breek en het die weg gewys vir die stamme om leiding te neem oor hul eie toekoms. Hy het 'n boodskap van Yahweh ontvang dat sy tyd om te sterf op hande was (Jos. 13: 1–7). Joshua het toesig gehou oor die verdeling van die landstoekennings, omdat 'n generaal toesig hou oor die verspreiding van die buit van die oorlog (Josua 13-19) . Terwyl die instruksies van Yahweh rakende Joshua se reëlings vir die toekoms niks oor 'n opvolger sê nie, sou die nasate van Israel as 'n groep die uitdaging aanvaar om die heilige oorlog voort te sit teen die vyande wat die land wat oorgebly het, beset.

Hulle moes God vrees, getrou bly aan die Torah van Moses, en onder leiding van die Goddelike Kryger die vyand verdryf (23: 1–13).

Die skrywer beëindig sy opname oor die lotgevalle van Juda in die vervulling van die goddelike mandaat om die land in te neem deur 'n samevattende evaluering aan te bied. Positief kon hulle beheer oor die heuwelland stoei. Negatief, kon hulle nie die riviervalleie inneem nie94 weens die tegnologiese superioriteit van die Kanaäniete. Die infanterie van Juda kon nie 'n effektiewe strategie teen hierdie moderne militêre

hulpbronne uitwerk nie. Wagens was nutteloos in die hooglande van Juda, maar in die valleie en die riviervlaktes was dit 'n groot voordeel. Die skrywer se opmerking dat dit 'yster' strydwaens was, is uiters belangrik, nie net omdat dit die indrukwekkende aard van die Kanaäniete se militêre hardeware uitdruk nie, maar ook omdat dit die begin van die ystertydperk in Palestina aankondig. Tekstuele en argeologiese bewyse toon dat daar yster in die antieke Nabye Ooste bekend was voor die sogenaamde Ystertydperk (ongeveer 1200–586 vC), maar die metaal was skaars en kosbaar. Die ontdekking van die proses van vergassing aan die begin van hierdie periode het egter begin met 'n nuwe tegnologiese era, 96 wat die Kanaäniete ten volle benut het.

Die betekenis van die skrywer se verwysing na die Kanaäniete se ysterwaens lê egter in die teologiese implikasies van Juda se onvermoë om beter tegnologie te oorkom. In die lig van Duet. 7: 1–4 en na die wonderlike verowering van Jerigo (Josua 6), sou niemand, ongeag hoe tegnologies meerderwaardig as die Israeliete, die Juda-aanslag kon weerstaan nie. "*As die HERE jou God jou inbring in die land waarheen jy gaan om dit in besit te neem, en Hy baie nasies voor jou uit verjaag: die Hetiete, Girgasiete, Amoriete, Kanaäniete, Feresiete, Hewiete en Jebusiete, sewe nasies, meer en magtiger as jy; en die HERE jou God hulle aan jou oorgee, dat jy hulle verslaan, dan moet jy hulle geheel en al met die banvloek tref; jy mag geen verbond met hulle maak en hulle nie genadig wees nie. Jy mag jou ook nie met hulle verswaer nie—jy mag jou dogter nie gee aan sy seun, en sy dogter nie neem vir jou seun nie; want hy sal jou seun van My afvallig maak, sodat hulle ander gode dien en die toorn van die HERE teen julle ontvlam en Hy jou gou verdelg.*"

Hierdie vers moet gelees word in die lig van Jos. 17: 16-18, waar Josua vir Efraim en Manasse aangemoedig het deur spesifiek te verklaar dat die Kanaäniete se voortreflike krag en die besit van ysterkarre geen belemmering is vir die verowering van die Josefitiese stamme van die riviervalleie en vlaktes nie. "*Toe het Josua met die huis van Josef, met Efraim en Manasse gespreek en gesê: Jy is 'n groot volk en jy het groot krag: jy sal nie net een lot hê nie; want die gebergte sal joue wees—'n boswêreld is dit naamlik, en jy moet dit skoonkap; dan sal die uitlopers daarvan joue wees; want jy moet die Kanaäniet verdrywe, al het hy ysterwaens, al is hy sterk*."

In ons teks (v. 19) skryf die verteller eksplisiet die suksesse van Juda in die heuwel land toe, nie aan gelykwaardige militêre mag nie, maar aan die teenwoordigheid van Yahweh. "*En die HERE was met Juda, sodat hy die gebergte in besit geneem het*" Waarom kon hulle dan nie die laagland inneem nie? Waarom word die teenwoordigheid van Yahweh gekanselleer deur superieure militêre tegnologie? Die verteller sê nie, maar die Judahiete het vermoedelik op hierdie punt 'n senuwee-mislukking ervaar, of hulle was tevrede met hul prestasies uit die verlede.

Die Kerk het twee roepings: 1 Getuig van Christus deur die evangelie en deur bruikbare sout en lig te wees wat God verheerlik (Matt. 5:13-16); (2) om die sonde uit te delg uit jou lewe. (Rom. 12:1-2)

"Julle is die sout van die aarde, maar as die sout laf geword het, waarmee sal dit gesout word? Dit deug nêrens meer voor as om buite gegooi en deur die mense vertrap te word nie. Julle is die lig van die wêreld. 'n Stad wat bo-op 'n berg lê, kan nie weggesteek word nie; en 'n mens steek ook nie 'n lamp op en sit dit onder die maatemmer nie, maar op die staander, en dit skyn vir almal wat in die huis is. Laat julle

lig só skyn voor die mense, dat hulle julle goeie werke kan sien en julle Vader wat in die hemele is, verheerlik.”

“Ek vermaan julle dan, broeders, by die ontferminge van God, dat julle jul liggame stel as ‘n lewende, heilige en aan God welgevallige offer dit is julle redelike godsdiens. En word nie aan hierdie wêreld gelykvormig nie, maar word verander deur die vernuwing van julle gemoed, sodat julle kan beproef wat die goeie en welgevallige en volmaakte wil van God is.”

Ons het Jesus Christus wat beide die volle heerlikheid van God kom bekendmaak het en die sonde en dood uitgedelg het. (Joh. 1:14 & 29)

“14 En die Woord het vlees geword en het onder ons gewoon—en ons het sy heerlikheid aanskou, ‘n heerlikheid soos van die Eniggeborene wat van die Vader kom—vol van genade en waarheid.”

“Die volgende dag sien Johannes Jesus na hom toe kom, en hy sê: Dáár is die Lam van God wat die sonde van die wêreld wegneem!”

Met jou oë gevestig op Hom, is ons instrumente wat getuig en bruikbaar is, en deur die beloofde Heilige Gees hoef ons nie soos Juda en die ander stamme nie te vrees vir die vyand, jou sonde, nie.

Antwoorddiens

Gebed

Slotsang: Ps. 121: 1 & 4

1

Ek hef my oë bergwaarts heen

en staar die ure om,

tot my verlossing kom.

My hulp is van die HEER alleen.

Hy, oor my lot bewoë,

is eind'loos in vermoë

4

Die HEER sal jou bly gadeslaan;

in onheil en gevaar

sal Hy jou siel bewaar.

Wanneer jy uit of in mag gaan -

Hy, Israels ontfermer,

is ewig jou beskermer.